

Tamboer Janssens

Hippoliet van Peene

bron

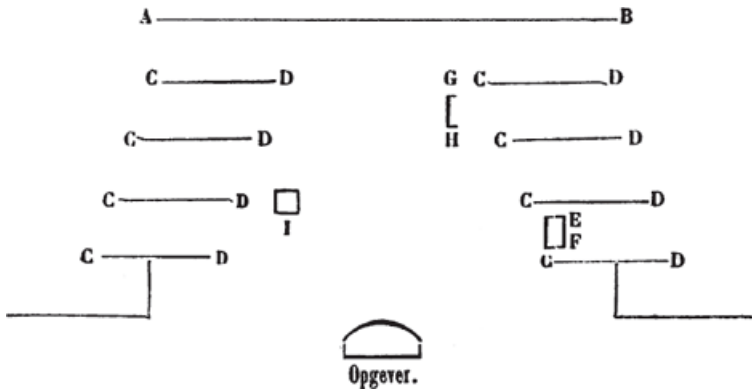
Hippoliet van Peene, *Tamboer Janssens*. H. Hoste, Gent 1854

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/peen001tamb01_01/colofon.php

© 2017 dbnl

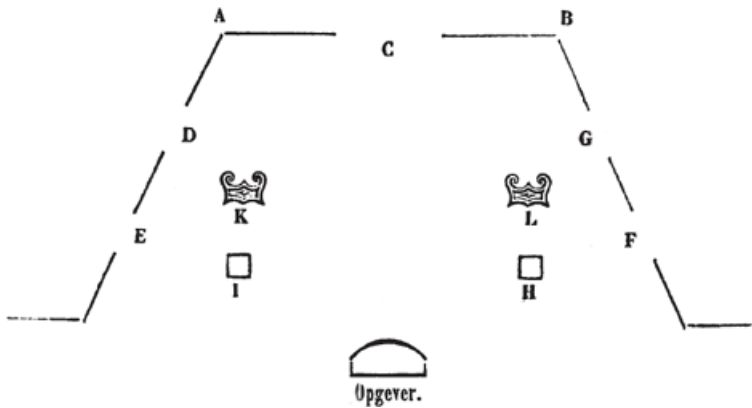
Tooneelschikking.

Eerste Bedryf.

A.B. Gordyn van een dorpsgezicht. - C.D. Zyschermen van een dorp. - E.F. Herberg. - G.H. Hekkening van 't kasteel. - I. Tafel, bank en prieel.

Tweede bedryf.

A.B. Achtergrond van eene ryke zael. - C. Dubbele deur. - D. Deur van een kabinet. - E. Venster. - F. Schouw. - G. Deur der eetzael. - H. Tafel. - I. Tafel. - K. Zetel. - L. Zetel.

Persoonen:

TAMBOER JANSSENS, OUD 17 JAREN^(*).

ROFFEL, TROMMELMEESTER BY 'T KEURREGEMENT VAN KAREL VAN
LOTHARINGEN.

POMPOEN, SOLDAET BY 'T ZELFDE REGEMENT.

DE BARON VAN RAVENSTYN.

DE MARKIES VAN PIEFELBERGE.

BIERBUYCK, TAPPER.

FRANCIES } KNECHTEN VAN DEN BARON.

VINCENT } KNECHTEN VAN DEN BARON.

SOLDATEN van het keurregement.

De handeling heeft plaats te Molenbeek, by Brussel, ten jare 1762.

(*) De rolle van *Tamboer Janssens*, te Gent door mevrouw VAN PEENE geschapen, kan, by gebrek aen eene tooneelliefhebster, door een jongeling gespeeld worden, zoo dat het stukje, zonder vrouwenrollen, alleszins geschikt voorkomt om door tooneelliefhebberygezelschappen ten platte lande vertoond te worden.

Tamboer Janssens, Blyspel met zang in twee bedrijven.

Eerste Bedryf.

*Het tooneel verbeeldt eene dorpsplaets. Regts van den aenschouwer eene herberg met uithangberd: **In 't veld van Mars.** Wat verder de ingang tot een kasteel. Links, regt over de herberg een prieel, waaronder eene tafel en bank.*

Eerste tooneel.

POMPOEN, KEIZERLYKE SOLDATEN. Zy komen arm aen arm op.

N^r 1, Koor. *Ouverture van Le jeune Henri van Méhul.*

Steeds vrolykheid! is onze leuze,
Voor liefde en vrouwen nooit verdriet,
Een glas met vrienden van onz' keuze,
Zie daer hoe 't leven zalig vliet.

POMPOEN,

alleen.

Al wat ik vrage
Is dat men my, als ik geve den geest,
Ter aerde drage
Zingend als ging men ter kerremisfeest.

ALLEN.

Pon, pon, pon, pon, pon, pon, pon,
Pon, pon, pon, pon, pon, pon, pon, pon, *bis.*
Steeds vrolykheid is onze leuze, enz.

POMPOEN.

Bataillon, halt! zet af 't geweer, op de plaets, rust.

(Het uithangberd beziende.)

In 't veld van Mars!.... 't is hier de gewoonelyke standplaets der dapperen van

t' keurregement van Prins Karel..... Hola, He, baes Bierbuyck!

ALLEN.

Baes Bierbuyck! baes Bierbuyck!....

Tweede tooneel.

DE VORIGEN, BAES BIERBUYCK.

BIERBUYCK,

met de hand aen de slaepmuts.

Present! myne dapperen.....

POMPOEN.

Nader, hospes, en acht gegeven op het commando. Eene kanne dobbelen bruine, zes glazen, gezwinde pas, voorwaerts, marsch.

BIERBUYCK.

Verschoning, Mynheer Pompoen, alvorens eene nieuwe rekening te beginnen, wenschte ik wel de oude eerst te zien vereffenen. Niet dat ik verlegen ben van myn geld, verre daer van, ik zou u tot 't naeste jaer krediet geven, maer ik ben alzo, er moet by my orde in alles wezen, en indien ik de sponse mogt vagen over de kleinigheid die in 't kryt achter de vensterluik staet, enkelyk opdat het uit den weg zou zyn.....

POMPOEN.

Wel, vaeg maer, vriend, vaeg maer... Ik heb een volkomen vertrouwen in u.

BIERBUYCK.

Wat belieft u?

POMPOEN.

'k Zeg dat ik een volkomen vertrouwen in u heb.

BIERBUYCK.

Och Heere! dat weet ik wel.... Maer 'k geloof dat we malkander niet zeer wel verstaen.

POMPOEN.

Hoe zoo?

BIERBUYCK,

den duim op den wysvinger vryvende.

Hebt de van dat niet?

POMPOEN.

Foei! meent ge dat de soldaten van 't keurregement platzakken zyn... Daer, daer is eene halve kroon en wisch mynen naem uit uwen grootboek.

BIERBUYCK.

Dat noem ik spreken... Ik heb 't altyd gezegd, daer zyn geene soldaten die beter betalen dan die van 't keurregement, als zy geld hebben...

(ter zyde)

Jammer dat zy zoo dikwils zonder zyn.

(In huis.)

Derde tooneel.

DE VORIGEN, uitgezonderd BIERBUYCK.

POMPOEN.

Verkocht hy zulk goed bier niet, ik zou hem al lang zyne twee oore afgekapt hebben, om hem zyne wereld te leeren kennen. Hasa, 't is dag van soldy, dat wil zeggen: dag van slemperry. Na het onontbeerlyk glas nat, om 't stof uit de keel te spoelen, stel ik een groot banket voor: Hesper met brood en mostaerd naer elks liefste.

ALLEN.

Aengenomen.

Vierde tooneel.

DE VORIGEN, BIERBUYCK, vervolgens ROFFEL.

BIERBUYCK

(met eene kan en glazen).

Myne heeren, hier is 't gevraegde bier.... Mynheer Pompoen, daer is vyf en halve terug... Alles is effen en de kanne bier is betaeld.

POMPOEN

(het geld nemende).

Dit zal dienen dezen avond voor eene slaepmuts in de cantine. Hebt de goed....?

(Hy doet teeken iets uit te vagen).

BIERBUYCK.

Er is geen spoor meer van te vinden.

POMPOEN.

Zoo dat er plaets is voor ander; dat is voortreffelyk. Wy zyn hier zes snaken die honger hebben voor twaelf, dus dat gy ons een voorraad hespe gaet snyden voor vier-en-twintig.

ROFFEL,

in 't verschiet verschynende.

Voor zes-en-twintig; wy noodigen ons in 't beminnyk gezelschap van grenadier Pompoen en zyne dappere makkers.

POMPOEN.

En wy zyn gevleid over de noodiging. Baes Bierbuyck, een bord en een glas meer voor onzen trommelmeester Roffel en zynen naemloozen kameraed.

ROFFEL.

Tamboer Janssens, myn leerling in de roffelkunst en in het maetschappelyk leven, gelyk de geletterde zegt...

(Naer 't verschiet gaende.)

Toe dan, tamboer Janssens, langs hier.

BIERBUYCK,

ter zyde.

't Was wel noodig dat 'k de sponse gebruikte; ze gaen my een gelag van nog eens zoo vele plakken.

(Af in huis.)

Vyfde tooneel.

DE VORIGEN, uitgezonderd BIERBUYCK, JANSSENS.

JANSSENS,

voorgegaen door Roffel die met zyn stok de bewegingen van den trommelmeester nabootst.

N^r 2. Aria uit *Le Caïd*.

Raplañ, plan, plan, plan, plan,
'k Bemin de trommelslagen,
Als ik 't gevaer zie dagen
En 'k trotsch marcheren kan.

ROFFEL.

Mykt u uit onzen weg;
Wanneer wy voorwaerts treden,
Dat niemand voor onz' schreden
Een hinderpale legg'.

TE SAMEN.

Raplan, plan, plan, plan,
Raplan, plan, plan, plan,
Wien zoude niet behagen
Zoo een cadans,
Des oorlogsmans
Gewisse zegekans.

ROFFEL,

tegen Bierbuyck die met twee glazen teruggekomen is.

Eerbiedwaardige vader Bacchus, zonder het gezelschap te vergeten, ik heb de eer u mynen leerling voortestellen. Vier maenden dienst en reeds los in den arm en slap in de vuist gelyk een kerel die geheel zyn

leven in den *ra* en den *fla* heeft uitgemunt. Daerby een karakter, eerste kwaliteit. Ik laet my door al de duivels op den hellewagen wegvoeren, als hy niet kan drinken gelyk een tempelier, vloeken gelyk een dragonder, rooken gelyk een Duitscher en glazen en kannen breken gelyk eene compagnie scherpschutters op ribote. Ik ben het die hem zyne educatie gegeven heb.....

(Hy steekt zyne knevels op.)

BIERBUYCK.

Ik maek er u myn compliment over.

ROFFEL.

Gy zyt wel goed; 'k dank u. Sa, kelderkommandant, bereid wat men u gevraegd heeft, want 'k heb fel vaek tusschen myne tanden.

BIERBUYCK.

Moet ik u buiten dienen?

POMPOEN.

Neen, neen, binnen.

BIERBUYCK.

Gelyk gy wilt; ik zal gauwe klaer zyn.

POMPOEN.

Gauwe, maer goed, he?

JANSSENS.

Wat eten wy?

BIERBUYCK.

Mynheer Pompoen heeft hespe gevraegd.

JANSSENS.

Ja, maer zonder vet, tapper!

BIERBUYCK.

Hespe zonder vet, dat zal moeijelyk zyn.

ROFFEL.

Geef ze maer gelyk zy is, ik zal met 't vet myne schoenen smeren.

POMPOEN.

En ik zal 't laten dienen voor pommade.

BIERBUYCK,

ter zyde.

Nu, 'k verzeker hun dat zy provisie zullen hebben.

(Af in huis.)

Zesde tooneel.

DE VORIGEN, UITGEZONDERD BIERBUYCK.

ROFFEL.

Tamboer! er staet eene kleine ondervraging op 't rapport. Waerom zyt gy daer zoo even onder de achterblyvers geweest?

JANSSENS.

'k Heb my bezig gehouden met hazelnoten te plukken.

ROFFEL.

Ik heb meenen te zien dat die hazelnoten jonge meisjes waren.

JANSSENS.

Gy hebt mis gezien, trommelmeester, 't waren hazelnoten.

ROFFEL.

't Waren jonge meisjes.

JANSSENS.

Neen toch.

ROFFEL.

Ja toch.

POMPOEN.

'k Vind ik dat er een in 't oog springend verschil moet zyn tusschen eene note en een meisje, en dat dit geene kwestie is om door de geleerden gediscuteerd te worden.

JANSSENS.

Dat zeg ik niet.... Men moet altyd naer den schyn niet oordeelen.

N^r 3. Aria van Ninon.

De schyn bedriegt; tot proef daarvan:
 Een bloodaerd zal men dapper denken,
 Een domoor een verstandig man,
 Een knoeijer zal men kunde schenken.
 Net als dat diertje dat 't gezicht
 Verblindt door zynen vuergen vorm;
 Men neemt het voor een fakkellicht,
 Men nadert en... het is een worm.

ROFFEL.

Tamboer! algemeene en generale regel: de soldaet van 't keurregement, dat als een wezen voorkomt welk niet onbloot is van zekere hoeveelheid persoonlyke begaefdheden, heeft voor vast grondbeginsel aengenomen nooit den eersten stap by eene vrouw te doen. De consigne is van haer tot u te laten komen, en over haer te zegepralen zonder een oordje van uwen onkost.

JANSSENS.

Ja, ze komen tot u geloopt gelyk beeren op eenen poot. Sedert de vier maenden dat ik onder dienst ben, heb ik nog geene vrouw omtrent uwen kant gezien.

ROFFEL.

Ze zyn bang van te vallen. Wy zyn zoo gevaerlyk, en daerby zoo onstandvastig.

JANSSENS.

't Is gelyk, ik zou veel liever een gezelschap hebben dat min eenerlei zy. Een lief meisje, dat is toch zoo schoon en zoo vermakelyk.

POMPOEN.

Tamboer, is ons gezelschap niet vermakelyk.

JANSSENS.

Toe zwyg, als gy u vermaekt, zyt gy styf gelyk aspergies.

POMPOEN.

Wy nemen de welstaenlykheid in acht; 't is 't middel om in de tuchtzael niet te geraken. Wy lachen, wy drinken, wy zingen, wy dansen zelfs...

JANSSENS.

Ha! ha! Gy danst.... en met wie?

POMPOEN.

Met ons eigen.

JANSSENS,

lachend.

Ha! ha! ha! gelyk de kalvers in de weide.

POMPOEN.

Beter, beter.... en indien gy eens eene allemande wilt afduwen, zal ik u een orkest voor de vuist flikken dat ge stom zult staen.

ALLEN.

Eene allemande, eene allemande.

POMPOEN.

Ik laet my niet plagen.

(Hy kruipt op de tafel die in 't prieel staet.)

EEN SOLDAET.

Ik die niet dansen kan, ik ga hier digt by een bezoek

by myn oom afleggen, om te zien of 'k hem niet kan doen bloeden..... dat zou eene verzachting voor 't gelag zyn.

POMPOEN.

De Tulp, gy hebt myne goedkeuring; tracht hem maer eene goede beurzeling te doen..... de ordonnancie van den geneesheer is van ten minste zes kroonen.

DE SOLDAET.

Ik ga hem den prik geven.

(Af.)

ROFFEL.

Tamboer, ik noodig u voor mynen mededanser.

JANSSENS.

Veel eer geschiedt er my, trommelmeester.

POMPOEN.

Zyt gy geplaetst?

ALLEN.

Ja, ja.

POMPOEN.

Geeft acht op de muzyk.

*(Met den mond bootst hy de muzyk van eene allemande na, het orkest accompaneert zachtjes.
De soldaten dansen.)*

POMPOEN.

Welnu, wat zegt gy van 't orkest?

JANSSENS.

Gy verdient dat men op uwe gezondheid drinke..... vrienden! een dronk op ons orkest!

ROFFEL.

En om te sluiten, de ronde der tamboers. Janssens, gy gaet ons die zingen, en wy, wy zullen chorus

maken. Let op gy daer op het commando...

(Hy heft zyn stok in de hoogte, de soldaten plaetsen zich op eene ry.)

N^r 4. Muzyk van K. Miry. (Parys, 15 July.)

KOOR.

Rataplan, plan, plan, plan, plan, plan,
 Raplan plan plan plan plan plan,
 Rataplan, plan, plan, plan, plan, plan,
 Raplan plan plan plan plan plan,
 Plan.

JANSSENS.

Zegt, knappe trommelslagers,
 Wat staet er meest u aen,

ALLEN.

Rataplan,
 Rataplan.

JANSSENS.

Als wy met trotsche schreden
 Aen 't hoofd van 't leger gaen?

ALLEN.

Rataplan,
 Rataplan.

JANSSENS.

Is 't niet die scherpe maetklank
 Verwekkend langs de baen
 De vrolykheid der dappren,
 Als wy de marche slaen?

ALLEN.

Raplan plan plan plan plan,
 Raplan plan plan plan plan.

JANSSENS.

Is 't niet dat trommelroeren
 Als wy ten stryde staen,
 Vervolgens als wy planten
 Op 't veld de zegevaen?

ALLEN.

Rataplan, enz.

2° Koeplet.

JANSSENS.

Wie, knappe trommelslagers,
 Staet meest de meisjes aen?

ALLEN.

Rataplan,
 Rataplan,

JANSSENS.

Wie kan er best de liefde
 Op trommelslag doen gaen?

ALLEN.

Rataplan,
 Rataplan.

JANSSENS.

Is 't niet die jonge krygsman
 Die, tegen uwen zin,
 Uit 't bed u 's morgens trommelt
 En 's avonds u daerin?

ALLEN.

Raplan plan plan plan plan, enz.

JANSSENS.

Is 't hy niet, op wiens voorste
Het kopren speeltuig blaekt,
Die op dees wereld schittert
En meest laweit er maekt?

ALLEN.

Rataplan, enz.

Zevenste tooneel.

DE VORIGEN, BIERBUYCK.

BIERBUYCK.

Het banket is gereed.

ALLEN.

Bravo! aen tafel! aen tafel!

POMPOEN.

Vermaek van den dans, vermaek van den zang, vermaek van 't glas en van de tafel,
wat ontbreekt er dan nog, tamboer?

JANSSENS.

Het voornaemste... 't vermaek van de vrouwen.

POMPOEN.

De vrouwen! eenvoudige jongeling, ge weet niet wat gy betreurt... De vrouw in het
leven is roest op eenen geweerloop... Had ik in tyds myn vader gekend, ik had hem
aengeraden nooit eene vrouw, te bezien. vlucht die kwael zoo lang ge kunt, 't is berigt
van den wyze.

ROFFEL.

En die wyze is naer myn oordeel geen gek. Naer binnen, naer binnen.

KOOR.

N^r 5, uit *Mejufvrouw Gregoire.*

Zonder kommerdruk
Laet ons 't leven zien te slyten;
In dit leeringsstuk
Ligt 't recept van 't waer geluk.
't Vrouwvolk is een kolk
Waer de wysheid zich gaet smooren.
Smoor' zich ons verstand
In een glas vol tot den rand.

(Allen in de herberg.)

Achtste tooneel.

DE BARON, DE MARKIES, op 't einde van den koor aen 't hekken van 't kasteel verschynende.

DE BARON.

De duivel hale de lieden die van uwe lanen een kazernplein maken! Men kan noch in noch uitgaen, zonder een aental soldaten te ontmoeten die hier drinken en zingen dat 't schande is.

DE MARKIES.

De waerheid is dat men er den militaire geriekt van eene halve uer in 't ronde.

DE BARON.

'k Zal die herberg doen sluiten, zoo waer als ik baron van Ravenstyn ben.

DE MARKIES.

't Is eene voortreffelyke gedachte met de welke de baronnes, uwe zuster, volgaerne zal instemmen, zy die geene soldaten meer kan hooren noch zien sedert de gebeurtenisse van Fontenoy.

DE BARON.

De gebeurtenisse van Fontenoy! Wat wilt gy daarmede zeggen, markies?

DE MARRIES.

Kom, baron, speel eens den bescheidene niet... Ge weet dat historietje zoo wel als ik.

DE BARON.

Wat historietje?

DE MARKIES.

Wel 't gevalletje met den franschen officier.

DE BARON.

Wat gevalletje?... Ge maekt my ongeduldig.

DE MARKIES.

Hoe! de baronnes heeft u dan niets daarvan gezegd?..

DE BARON.

Aengezien ik 't u vraeg..... verklaer u.....

DE MARKIES.

Herinnert gy u nog het typstip opwelk uw vader, veldmaerschalk van den hertog van Cumberland, ter hulpe snelde van Doornyk, nauw ingesloten door de legers van den maerschalk van Saxon?

DE BARON.

Daer of daeromtrent. Doch ik zou u de datum niet juist kunnen zeggen, ik bevond my toen in Amerika.

DE MARKIES.

Welnu, uwe zuster was haren vader tegen wil en dank gevolgd, en schoon geen meisje meer in de eerste jaren, wilde de baron dat zy in een naburig klooster

den uitslag van den oorlog zou afgewacht hebben. De Franschen maekten zich meester van 't dorp waer 't klooster stond en, na er de grootste baldadigheden gepleegd te hebben, staken zy 't gesticht in brand. Uwe zuster werd er 't slagtoffer van eenen franschen officier, eenen zekeren graef de Beaumont, en den 17 December 1745, gelyk ik nadien vernomen heb, baerde zy te Peruwelz, by eenen boer, een kind, dat nooit zyne ouders gekend heeft. De vader werd den zelfden dag door eenen vyandyken kogel getroffen en de moeder vergat dat zy moeder was, haer kroost voor eenige goudstukken aen den boer by wien het geboren was, overlatende. Toe dan, lach eens met myne goedwilligheid en vertel my de reste.

DE BARON.

Ja, ik zal u de reste vertellen, maer 'k verzeker u dat ik geen woord wist van al 't geen gy my daer gezegd hebt.

DE MARKIES.

In ernst? gy verwondert my.

DE BARON.

En ik zal u nog meer verwonderen als ik u zeg dat de baronesse my sedert eenige dagen last gegeven heeft onderrigtingen te nemen nopens een kind, waerover zy zegt meter te zyn en welk opgekweekt is door eenen zekeren Ambrosius Janssens....

DE MARKIES.

Woonende te Peruwelz?

DE BARON.

Ja, te Peruwelz.

DE MARKIES.

't Is de zelfde, de voedstervader van den kleine, van 't kind uwer zuster, welk zy thands voor haer doopkind

wil doen doorgaen, nu dat 't haer zeker leed is hetzelfde eens achtergelaten te hebben.

DE BARON.

Maer van wien weet gy dit?

DE MARKIES.

Parbleu! van den boer zelven die 't kind heeft opgeweekt..... 't was een myner pachters.

DE BARON.

Zoo dat 't geheim der baronnes van den boer gekend is?

DE MARKIES.

In 't geheele niet; hy heeft nooit den naem geweten van de edele vrouwe die hem heur pakje gelaten had.... maer ik, ik heb dien naem door een zonderling toeval ontdekt. Een geboorduerde zakdoek met de naemletter en de wapens van de baronnes, waerin zy 't kind by zyne geboorte gewikkeld had, heeft my op 't spoor gebragt.

DE BARON.

Men moet zonder uitstel dien pachter gaen vinden.

DE MARKIES.

Dat zal moeijelyk zyn, hy is te verre van hier.

DE BARON.

Wy zullen een rytuig, paerden nemen.

DE MARKIES.

Men reist daer met geen rytuigen.

DE BARON.

Wy zullen te scheep gaen.

DE MARKIES.

Een schip kan ons daer niet brengen.

DE BARON.

Hy is dan in de hel, die pachter?

DE MARKIES.

Of in de omstreken; hy is dood.

DE BARON.

Dood! O myn hemel!.... maer ik heb u nog niet gezegd dat zy my bedreigd heeft al heur goed aen een klooster te geven als ik haer heur doopkind niet wêer bezorg..... Zy is ziekelyk, verlaet sedert twee jaer het bed niet meer, zy gaet haer testament maken en ik ben alles kwyt als ik niet weet wat er van dat kind geworden is.

DE MARKIES.

Stel u gerust, gy zult het weten...

DE BARON.

Ach! myn waerde markies, als gy my helpen kunt, myne eeuwige erkenenis...

DE MARKIES.

'k Vraag u zoo veel niet... ik heb een paer honderd kroonen noodig voor een diamanten halssnoer welk ik aen onze eerste zangster beloofd heb... Geef my die somme en ik breng u in de tegenwoordigheid van 't kind der baronnes van Ravenstyn.

DE BARON,

eene banknoot uit zyne brieventasch halende.

Zie daer een bon van duizend livers op rekening.

DE MARKIES.

Ik dank u.... Weet ge wel dat ik gek ben van die zangster. Zy heeft maer een gebrek, zy is te deugdzaam.

DE BARON.

Het halssnoer zal haer wel doen veranderen... Maer

ik denk eraen, indien de baronnes, als wy 't kind gevonden hebben, het eens voor 't hare ginc erkennen... dan zou hare fortuin.....

DE MARKIES.

Onmogelyk..... daervoor is zy veel te trotsch en veel te slim. Hoe! op 't punt dat zy zich bereid maekt om als eene deugdzame en eerlyke oude jongedochter, gelyk zy is, van de wereld te scheiden..... zou zy gaen bekennen dat zy een onwettig kind heeft... toe dan! Wat zou men van haer zeggen? Is 't niet beter voor de wereld dat zy ontaerde moeder sterft dan wel als eene boetende onteerde dochter? Als heur geweten haer te vele plaegt, zal zy 't kind een bezetje doen en de reste zal 't uwe zyn... Maer het erkennen, nooit!...

DE BARON.

Neen, dat zou zy niet doen... Wat is nu uw voornemen?

DE MARKIES.

Gy gaet my twee stap van hier by mynen gewezenen boschwachter vergezellen; hy is getrouwd geweest met de dochter van Ambrosius Janssens, en die zal ons zeggen waer wy 't kind kunnen vinden.

DE BARON.

Welaen! de hemel wille dat wy lukken.

N^r 6. Aria.....

TE SAMEN.

Hope streelt alreeds myn zinnen,
Spoedig derrewaerts gesneld.
Als ik in myn zoeken slage
Blyft my 's baronnesse's geld.

DE MARKIES.

Hope streelt alreeds myn zinnen,
Spoedig derrewaerts gesneld.
'k Zal myn liefste 's gunsten koopen
En 'k betael ze met zyn geld.

Negenste tooneel.

DE VORIGEN, ROFFEL, met eene kan en een glas.

ROFFEL.

Vervolg van 't Aria.

Erg is 't tegen Bacchus vechten,

(De kanne toonende)

Wie kan tegen zoo iets op?
Spoedig ligt ge neêr gesneuveld,
Want hy treft u in den kop.

(Sprekend)

Is 't niet waer, myne edele heeren, dat er met deze wapens niet te spotten is.

DE BARON.

Ik doe u de eer niet u aen te spreken, dronkaerd!...

ROFFEL,

den baron herkennende.

De heer van hier regt over!... ho! ho! Roffel, houd u binnen de palen van den verschuldigden eerbied.

TE SAMEN.

Als er groote voog'len komen
Ruimen kleine hun het veld.
Niet dat ik zyn byzyn vreeze
Maer 't is tuchthuis dat my kwelt.

DE BARON EN DE MARKIES.

Hope streelt, enz.

(Beiden vertrekken. Men hoort binnen een groot gerucht van taljooren en glazen die breken en deze woorden: Bravo, tamboer Janssens, bravo!)

ROFFEL.

Zou het myn leerling zyn dien een staelken geeft van zyne bekwaemheden?

Tiende tooneel.

DE VORIGE, BIERBUYCK, VERVOLGENS JANSSENS EN DE SOLDATEN.

BIERBUYCK.

't Is eene schande, eene schelmery, zeg ik u, en ge zult my dat betalen, duerder dan op de merkt, ik verzeker 't u.....

ROFFEL.

Wat is er dan gebeurd, peere Bacchus?

BIERBUYCK.

Dat heertje daer die geheel myn huishouden gebroken heeft.

JANSSENS.

Bah! 't is wel de moeite weerd om daervoor alarm te roepen. Eenige oude scherven van taljooren die ik naer zynen kop gegooid heb.

ROFFEL,

hem by de hand nemende.

Hoe, tamboer, gy hebt u veroorloofd naer die eerbiedwaardige... slaepmuts scherven van taljooren te werpen.... schaem u....

(zacht.)

't schynt dat ge met mitrailje geschoten hebt, he?

JANSSENS,

even.

'k Heb er wel vyf dozynen gebroken.... ho! 't was bekoorlyk.

ROFFEL.

Sakkerloot! wat geraesmaker!

JANSSENS.

Geraesmaken is myn leven; een tamboer, kyk!

BIERBUYCK.

Men zal u leeren geraesmaken, jonge nietdeuger!.... ik ga regt naer uwen kolonel, als ge my niet op staenden voet 't gebroken goed instaet.

JANSSENS.

Zeg eens, Roffel! hoe vindt gy den tapper? hy vult ons op met bedorven spek voor hespe, hy besteelt ons elk voor zes blanken en hy durft nog spreken. Leg ons op, vriend, leg ons op, of wy gaen voor onze kwitancie nog een aenval op uw porcelein doen.

ALLEN.

Ja, ja....

BIERBUYCK.

Hoe, gy durft!...

ROFFEL.

De tamboer heeft gelyk, aengezien hy vindt dat gy ons maer halve ware voor ons geld gegeven hebt.

BIERBUYCK.

Maer gy, gy hebt my nog nietmetallen gegeven..... ik heb nog niets gehad.

ROFFEL.

Men kan niet hebben en goed vinden.... Ge vindt het goed, dat komt overeen uit.... wy hebben dus 't regt elk voor zes blanken te breken, ten ware dat ge 't ons liever liet opdrinken.

BIERBUYCK.

Neen, neen, dat zyn slechte verschooningen.... ik moet myn gebroken goed weder hebben.

Elfde tooneel.

DE VORIGEN, POMPOEN, met een hoop scherven.

POMPOEN.

Uw gebroken goed? hier is 't....

BIERBUYCK.

Loop naer den weerlicht, gy.... betaeld moet ik zyn voor de schade welke gy my gedaen hebt.... betaeld eer gy van hier vertrekt.

POMPOEN.

Wilt gy dan dat wy munte slaen met de stukken van uwe taljooren.

BIERBUYCK.

Slaet munte van al wat gy wilt, als ge my maer vyf gulden en vyf stuivers kunt byeen brengen.

POMPOEN.

Dat zal voor 't oogenblik zeer moeiljelyk vallen, aengezien de guldens in groot verlof zyn en er by my maer vyf stuivers in den depot blyven..... Daer, ik geef ze u op afkortinge.

ROFFEL.

Il zal u eenen bon maken op myne toekomstige soldy van generael.

JANSSENS.

En ik op de erfenisse myner moeder, als ik ze vind. Daer, dat zal u tot bekentenis-briefje dienen (*Hy werpt hem een zakdoek.*) Versmaed het niet.... 't is myn akte van geboorte. Gy zult my die terug brengen als ik erf, en ik zal u uwe gebroken taljooren betalen, of als ik niet erf zult gy den doek aen uwe vrouw geven, en 't gelag kunt gy aen den balk schryven.

BIERBUYCK,

den doek in den zak stekende.

Gy zyt een kleine guit, dien ik voor veertien dagen in den bak zal doen steken, ge moogt er staet op maken.

ROFFEL.

Sa! Bierbuyck! ik verzoek u hier niemand te doen in den bak steken of ge gaet het met my te doen hebben.

BIERBUYCK.

Ik heb geen uitstaens met u.

ROFFEL.

Maer ik, ik heb er met u; die mynen leerling beledigt, beledigt my.

POMPOEN.

Die Roffel beledigt, beledigt my.

EEN SOLDAET.

Die Pompoen beledigt, beledigt ons allen.

ROFFEL.

Dus, algemeene belediging en gy gaet er ons voldoening over geven.

POMPOEN.

Dat is regt.... het stael uit de schêe.

ALLEN,

den sabel trekkende en Bierbuyck in eenen kring sluitende.

In postuer!

N^r 7. Koor.

Komt, straffen wy zyn tale
En dees' belediging.
Dat ieder hem betale
Met 't plat van onze kling.

Twaelde tooneel.

DE VORIGEN, DE SOLDAET.

DE SOLDAET.

Houdt stand, kameraden! de tuchtmeester!

ROFFEL.

De tuchtmeester!.... de sabel in de schêe.

DE SOLDAET.

Ik ben hem daer aen den hoek van 't hakbosch tegen gekomen.... hy zwerft hier in den omtrek en zoo hy langs hier komt en u betrapt met den sabel uit de scheede.

POMPOEN.

Veertien dagen in de menschenmuite.... ik ken de reglementen.

BIERBUYCK.

'k Zal 't plezier hebben dit voor u te gaen verzoeken.

JANSSENS.

Hel en duivel! zoo gy dat doen durft, drank-verkooper....

BIERBUYCK.

Ik zal u daertoe geen oorlof vragen, troepmuziekant!

JANSSENS.

O kyk, gy zoudt het u beklagen.

BIERBUYCK.

Ik niet, maer gy, als gy er in zit.

JANSSENS

(met zyne twee handen de slaepmuts van Bierbuyck over deszelfs ooren en oogen trekkende.)

Welnu, daer! daer! ge zit er ook in, gy; elk op zyne beurt is niet te veel...

BIERBUYCK.

Vervloekt!

ALLEN,

lachende.

Ha! ha! ha!

JANSSENS.

Steekt hem in zyn bed, den Bierbuyck, steekt hem in zyn bed.

Herneming van den eersten koor.

Steeds vrolykheid! is onze leuze,
Enz.

(Allen vertrekken.)

Dertiende tooneel.

BIERBUYCK, alleen, zyne muts trachtende van over zyne oogen te krygen.

Heeft men nog ooit zulke schelmery gezien! Een jonge deugeniet die, na my half geruineerd te hebben, met my op eene onbetamelyke wyze durft den spot dryven.

N^r 8. Aria.

't Is schande als men het zich verbeeldt.
De menschen zyn met 't kwaed geboren.
D'een plaegt den andren, stroopt, besteelt,
En juicht als hy hem ziet verloren.
Wat my op heden hier geschiedt
Is nog van 't slechtste, zoo ik wedde:
De schurken en betalen niet
En steken my nog in myn bedde.

Veertiende tooneel.

DE VORIGE, DE BARON, DE MARKIES.

DE BARON.

Vermaledyd is het toeval! weg, op 't oogenblik dat hy voor my een reddingsplank,
eene voorzienigheid zoude geweest zyn.

DE MARKIES.

't Is schier ongelooflyk!

BIERBUYCK

(ter zyde).

Wat hebben zy dan?

DE BARON

(heen en weêr gaende).

En die boschwachter die niet weet waer hy gevaren is... maer dat is onmogelyk. Een jongeling, dien men sinds zestien jaren in huis heeft en die op eenen goeden morgen verdwynt zonder boe of ba te zeggen, laet men zoo niet loopen zonder naer om te zien.

DE MARKIES.

Bah! als men er niet veel prys aen hecht, en naer 't schynt was uw neef maer een guit.

DE BARON.

't Kan my weinig scheelen wat hy is, vond ik hem maer weêr om myne fortuin wat te lappen. Maer reeds vier rnaenden weg, waer hem te vinden!... wat is er van hem geworden?...

DE MARKIES.

't Zou een groote tooveraer zyn die 't ons zou kunnen zeggen.

DE BARON.

Piefelberge! gy gaet zonder uitstel naer Peruwelz... Ge moet uit den mond van vader Janssens zelf weten wat er van den kleine is.

DE MARKIES.

Ik wil wel, maer de boschwachter heeft u immers gezegd dat hy te Peruwelz was den zelfden dag dat de snaek weggeloopt is.

DE BARON.

O! 't is om van gramschap te sterven.

BIERBUYCK.

Mynheer de baron schynt zoo misnoegd te zyn.

DE BARON.

Ha herbergier, ik ben te vrede u te vinden om myne gramschap op u te wreken.

BIERBUYCK.

Op my, mynheer de baron?

(ter zyde)

heb ik nog niet genoeg gehad vandaeg?

DE BARON.

Ik heb my over u te beklagen... Gy ontvangt *hier* dagelyks in uwe herberg een hoop baldadige soldaten.... De buerschap van die lieden mishaeft my en ik doe u opzeg. Gy hebt vier-en-twintig uren tyd om te verhuizen..

BIERBUYCK.

Verhuizen! Ach! lieve hemel! daer is nu de slag van gratie. Alle ongelukken vallen dan in eens op mynen kop.

DE BARON.

't Scheelt my niet. Ik beschik over mynen eigendom ten voordeele van een ander. Gy zyt niet te beklagen, gy hebt er al fortuin genoeg gemaekt met de soldaten.

BIERBUYCK.

Maer integendeel 't zyn die schelmen die my ruineeren. Zy drinken mynen drank uit, eten myne hespe op, breeken myn huishouden en als 'k hun geld vraeg, dreigen zy my met den sabel en doen my tot slot door mynen huisheer op straet zetten.

DE BARON.

Praetjes, praetjes, ge weet ze wel te doen betalen.

BIERBUYCK.

Ja, 'k wenschte dat ge een paer minuten vroeger gekomen waert, ge zoudt gezien hebben hoe 'k betaeld ben. Zy hebben een gelag van twee gulden gemaekt en voor dry gulden en oneffen goed gebroken, en dit is al wat ik er voor ontvangen heb, een zakdoek dien zeker de kleine schelm gestolen heeft, want de trommelaers hebben de gewoonte niet zich in zulk fyn linnen te snuiten.

DE MARKIES,

die den doek bezichtigd heeft.

Wat zie ik!.... de naemletter der baronnes en hare wapens.....

DE BARON.

Ja, in der waerheid.

BIERBUYCK.

Ziet de wel dat hy dien gestolen heeft.

DE MARKIES.

Van wien krijgt gy dien zakdoek, spreek?

BIERBUYCK.

Van wien?.... wel zoo als ik u zeg, van eenen trommelaer.....

DE MARKIES.

Dien gy kent?

BIERBUYCK.

Persoonlyk niet, maer zyne kameraden heeten hem tamboer Janssens.

DE MARKIES.

Janssens!.... juist de naem van zyn voedstervader.... hy is 't.... hy is 't....

DE BARON.

Zou het mogelyk zyn!... en waer is hy?

BIERBUYCK.

Hy is daer zoo even heên gegaen met eenen hoop andere deugenieten.... ze kunnen nog niet verre zyn.... zie, zie, daer gaen ze in de laen.... De schelm kluppelt uwe kastanjen af.

DE BARON.

Kom, kom, Markies!.... wy moeten hem achterhalen.

DE MARKIES,

ter zyde.

Zouden eindelyk de twee honderd kroonen gewonnen zyn.

(Zy vertrekken alle twee driftiglyk.)

BIERBUYCK,

zich met voldoening de handen vryvende.

Ha! kleine neusdoekdief, nu is uwe zaek klaer.... gy zult myn huishouden niet meer komen breken.

(Afin huis.)

EINDE VAN HET EERSTE BEDRYF.

Tweede bedrijf.

Eene ryke zael op 't kasteel van den baron van Ravenstyn. Regts van den aenschonwer een venster; tafels, zetels, enz.

Eerste tooneel.

FRANCIES, VINCENT.

VINCENT,

bezig aen de schouw met 't porcelein.

Zeg eens, Francies, hoe verre staet gy met uwe stoelen?

FRANCIES,

bezig met de meubelen af te stoffen.

En gy met uw porcelein?

VINCENT.

Niet verre..... 'k ben vandaeg zoo lui..., myn handen staen tot werken niet.... dat is om dat het gisteren zondag geweest is.

FRANCIES.

Ik ben juist gelyk gy, 'k zou vandaeg 't kuisschen naer den bliksem jagen.

VINCENT.

Willen wy praten?

FRANCIES.

Zeer gaerne.

(Zich in een armstoel latende vallen.)

Ach! wat is het goed zich zoo in eenen zetel uittestrekken. Knecht zyn is een voortreffelyke stiel. Men eet

smakelyker, drinkt beter, slaept geruster dan Mynheer, men wordt daerenboven goed betaeld en leeft zonder zorgen.... Daer is maer één ding dat my niet bevalt, dat is dat men ondertusschen moet werken, anders zou de stiel volmaekt zyn.

VINCENT,

die insgelyks in een armstoel is gaen zitten.

Gy vergeet nog iets: dat is dat men moet gehoorzamen aen lieden die somtyds dommer zyn dan wy.

FRANCIES.

Ik, ik gehoorzaam nooit, 'k doe my veeleer gehoorzamen.

VINCENT.

Hoe legt gy dit aen 't boord?

FRANCIES.

Zeer eenvoudig; dat kost u niets dan 't geen de franschman *tact* en *aplomb* noemt. Met die twee kwaliteiten doet men wonderen. Als de meester beveelt weet ik duizend aenmerkingen te maken, die hem meer of min gegrond schynen, en ik eindig, niet alleenlyk met niet te doen wat hy my bevolen heeft, maer zelfs met mynen eigenen wil te doen aennemen.

VINCENT.

Gy zyt waerdig koning der Frontins, Jasmins, Lafleurs en al de fransche doortrapte voorledene, tegenwoordige en toekomstige knechts uitgeroepen te worden.

FRANCIES.

Gy vleit my. *A propos*, hebt gy dien jongen trommelaer gezien dien mynheer de baron medegeleid en in eene der schoonste kamers van 't kasteel gehuisvest heeft?

VINCENT.

Ja, 't schynt dat het een jongeling is wien men goed wil; men overlaedt hem met vriendelykheid en zorgen. 't Is misschien de zoon van eenen armen bloedverwant dien men tot zich neemt.

FRANCIES.

Of de vrucht van eene vroegere gekheid welke men eene positie wil geven. 'k Heb nooit eene goede gedachte van eene zaak waerin de markies van Piefelberge gemengd is.

VINCENT.

Men zegt dat hy zich by de vrouwen ruïneert.

FRANCIES.

Hy? hy heeft geen duit, maer hy ruïneert anderen, in afwachting dat hy eene goede dot te trouwen vindt, iets wat hem niet mée slaet, want hy heeft al menige blauwe scheenen geloopt.

VINCENT.

Stil, daer is mynheer.

(Zy staen alle twee op en veinzen te werken.)

Tweede tooneel.

DE VORIGEN, DE BARON, links opkomende.

DE BARON.

O myn hemel! wat heb ik daer vernomen! Zy heeft een kind gehad op de wyze welke de markies my verteld heeft!... Zy heeft my alles bekend; maer dit kind is eene dochter, of ten minste wil zy dat 't eene zy....

zy heeft zich nooit anders voorgesteld, en als zy zich bedrogen heeft, wil zy van niets meer hooren. Een jongen, foei! zy zou in hem de trekken van den graef de Beaumont, van haren eerloozen overweldiger hervinden. Een meisje dat haer evenbeeld is, anders niet... Maer dat is eene dwinglandy..... eene wraekroepende eigenzinnigheid!... wat ga ik nu met dien jongen doen?.... hem naer zyn regement terug zenden..... en 't geld, welk ik voor zyne vrymaking gegeven heb!... en de twee honderd kroonen aen den markies!... ik ben geruïneerd... op 't zand.... Een meisje.... Een vervloekt meisje!.. het is my onmogelyk van eenen jongen... O wat inval! Vincent!

(Hy zet zich te schryven.)

VINCENT.

Mynheer!

DE BARON,

hem een briefje gevende.

Spoedig daer mée naer mejuffer Duval, de *marchande à la toilette*, Vlaemsche steenweg....

VINCENT.

Ja mynheer.

(hy vertrekt.)

DE BARON.

Francies!

FRANCIES.

Mynheer?

DE BARON.

Zeg aen de kamenier dat zy eene kamer bereide voor de peetdochter van de baronnesse, die daer zoo even aengekomen is.

FRANCIES.

't Is onmogelyk de kamenier te zien, mynheer, zy bevindt zich by de baronnes die haer heeft doen roepen. Indien mynheer de baron...

DE BARON.

't Is wel... ik zal haer zelf gaen verwittigen.

FRANCIES,

ter zyde.

De peetdochter van de baronnes! hoe is die hier gekomen? (*luid*) mynheer heeft my geene andere bevelen te geven?

DE BARON.

Neen, vertrek.

(Francies vertrekt.)

Derde tooneel.

DE BARON, alleen.

Het betaemt nu die zaak zoo geheim te houden als mogelyk, zelfs voor den markies, en eens het testament gemaekt, wat geeft 't my dat de waerheid ontdekt worde; ik zal er altyd voor myn deel instaan, myne kwaliteit van erfgenaem zal men my niet kunnen betwisten, 't is maer de valsche peetdochter die de hare zal verliezen.

Vierde tooneel.

DE VORIGE, DE MARKIES.

DE MARKIES.

Ach! myn waerde baron! ik ben ten toppe van geluk. Dezen avond soupeer ik *en tête-à-tête* met myne bekoorlyke zangster, die verrukt over myn geschenk is. Ik heb ze op 't foyer van den schouwburg gevonden, pratende met den kleinen ridder Van der Marck. Hy was om te bersten als zy hem laten staen heeft om mynen arm te nemen.

DE BARON.

Waerlyk?...

DE MARKIES.

Zoo als ik de eer heb 't u te zeggen. De kleine ridder heeft niets dan zyne figuer en dat is niet genoeg om by die dames te slagen.

DE BARON.

Dat is gekend; achter de schermen van den schouwburg dryft de min handel. Maer dit ter zyde, ge weet niet wat er ons voorvalt?

DE MARKIES.

Neen.

DE BARON.

De jongeling dien wy uit de kazern gehaald hebben.

DE MARKIES.

Welnu?

DE BARON.

Heb ik er daer zoo even naer terug gezonden met eenen goeden drinkpenning.

DE MARKIES.

Waerom?

DE BARON.

Omdat 't niet was wat wy gezocht hebben.

DE MARKIES.

Hoe! de jonge tamboer...

DE BARON.

Is de zoon van de baronnesse niet.

DE MARKIES.

Niet! O myn hemel!... maer alsdan....

DE BARON.

Verontrust u niet, ik zal u uw geschenk niet doen terugvragen, aengezien het door uw toedoen is dat ik te regt gekomen ben.

DE MARKIES.

Verklaer u.

DE BARON.

Die tamboer was niets anders dan de medezuigeling van het kind der baronnesse.

DE MARKIES.

De medezuigeling!...

DE BARON.

Van een meisje...

(zacht)

dat 't echt kind is myner zuster.... De jongen heeft my haer zelf doen ontdekken, en zy is daer zoo even aengekomen, bereid om aen hare moeder voorgesteld te worden, altyd in hoedanigheid van *filleule*, wel te verstaen.

DE MARKIES.

Maer zyt gy wel zeker?

DE BARON.

Parbleu! aengezien de baronnesse my alles bekend en gezegd heeft dat het een meisje is.

DE MARKIES.

In dit geval is er geen draedjen aen gebroken, alles blyft het zelfde, daer is maer verschil van geslacht, dat is al.

DE BARON.

Gelyk gy zegt.... maer ik laet u, markies, en begeef my by onze juffer.

(ter zyde.)

Als hy nu maer de rolle wil aennemen die ik hem in deze comédie ga doen spelen.

(Af.)

Vyfde toonel.

DE MARKIES, alleen.

Een meisje!... met moeite kan ik het gelooven.... ik was zoo zeker dat 't een jongen was dat ik myne fortuin, zoo ik ze nog hadde, erop zoude verwed hebben, zoo veel te meer dat het pachter Janssens zelfs is.... maer wacht.... ja 't is zoo.... Die tamboer zal wezentlyk de zoon van den pachter zyn.... Draegt hy niet deszelfs naem en.... Maer waerom heeft de boer my hem alsdan voor den zoon der baronnesse gegeven en heeft hy my 't bestaen van 't echte kind verborgen?... zie daer iets dat ik niet begrypen kan.... Om het even, ik heb myne twee honderd kroonen gehad, weinig moet ik my nog met de reste bekommeren.

Zesde tooneel.

DE VORIGEN, FRANCIES.

FRANCIES.

Een brief voor mynheer den markies.

(Af.)

DE MARKIES,

het opschrift van den brief beziende.

Geschrift van eene vlieg die uit den inktpot gekropen is, en een reuk van muskus, 't is een *billet doux* van eene markiezin of van eene *femme galante*.

(Den brief openbrekende.)

Neen, 't is van myne zangster.

(Lezende.)

‘Waerde markies!’ Ik ben heer waerde markies!... hoe vleijend,... ‘Waerde markies! het grieft my u te moeten melden dat 't my onmogelyk zal zyn u dezen avond tot mynent te ontvangen.’

(Sprekende.)

Wat zegt zy?

(voortlezende)

‘tot mynent te ontvangen, aengezien ik na 't sluiten van mynen brief naer Londen
vertrek met den jongen Lord Dudley, die my aen zyne

famielje gaet voorstellen, na my zyne hand en dry mieljoen aengeboden te hebben.... Gy stelt te veel belang in my, om niet verheugd te zyn over 't buitengewoon geluk dat my overkomt. Uwe immer genegene....' O die feeks!... en myne diamanten... myne diamanten... ha!.. post scriptum. 'Ik heb het halsnoer, welk gy my dezen morgend zoo gulhartig geschonken hebt, aen de kleine Adrienne gegeven om het u wêer ter hand te stellen.'

(Ophoudende.)

Ach! ik herleef....

(Lezend.)

'Maer ik heb my nadien bedacht. Het zou eene ondankbaerheid van mynen kant geweest zyn niet meer prys te hechten aen iets dat van u komt. Ik heb dus het halsnoer weder genomen en het meêgedragen voor eene gedenkenisse.'

(Sprekend.)

Ik ben bestolen, geruïneerd, myne twee honderd kroon en kwyt! en niets, niets daervoor.... alleenlyk nog geen enkel souper! Ach! laet ons loopen, en indien het nog tyd is... indien ik ze nog vind, ze zal my myne diamanten wedergeven of ik zal haer.... ik weet niet wat ik haer niet zal doen.

(Driftig af.)

Zevende tooneel.

ROFFEL, aen 't venster verschynende.

Men is my mynen leerling komen afhalen, terwyl ik in de kantiene bezig was met myne keel met een enkel maetje klaren te gorgelen, en de kameraden hebben my gezegd dat men hem hier ingekwartierd heeft, by den baron, den gebuer van baes Bierbuyck... Sapperloot! ik wil weten wat men met mynen tamboer doen wil... Ten dien einde heb ik my aen de deur aangeboden 'Militaire, heeft my een leelyke weerlicht van knecht gezegd, ik heb geene bevelen ontvangen om u binnen te laten. -' Niet kunnende binnen rukken langs de deur, heb ik een verkenning gemaekt tot aen het venster, met 't doel eene verstandhouding met de

plaats daertestellen, en wy zullen nu eens gaen zien... men komt.... 't is misschien hy... O! 't is eene oude pruik, met een blinkend kleed.

(Hy verbergt zich achter 't venster.)

Achtste tooneel.

DE VORIGE, DE MARKIES.

DE MARKIES,

zich in een armstoel latende vallen.

Oef! ik ben buiten adem van gramschap en van afgematheid. Juist op 't oogenblik dat ik aen de hekkening van 't kasteel kom, vliegt, door 't grootste toeval der toevallen, de postchees die myne diamanten medevoert, op den aenpalenden steenweg voorby.... Ik had goed te roepen: 'Postillon! houd staen.... postillon! ik ben bestolen.... postillon! de vrouw welk gy weg voert is eene feeks!' De schelm, die 't zeker eens met haer was, heeft voor alle antwoord zyne zweep hevig doen klappen, en voor al myne moeite heb ik niets gekregen dan eene heeschheid van schreeuwen en eene verstikking van my kwaed te maken.

ROFFEL,

by 't venster.

Die heer schynt niet in zyn hair te zyn.

DE MARKIES.

Ik zal er eene ziekte van krygen... dat ligt hier als een pak op myn hert.

ROFFEL,

ter zyde.

t' Is zyn kost... Hy zal van dezen noên overdaed gedaen hebben.

DE MARKIES.

O, nu is 't uit... de duivel zal my halen! als men my nog van myn leven achter de schermen zie... Ik heb er myn volle bekomste van.

ROFFEL.

Ziet de wel, dat hy zich overeten heeft, de slikker..

DE MARKIES.

N^r 9. Aria....

Elk mensch heeft op dees aerde zeker
 Een zielgenot waeraen hy hlyft getrouw.
 Voor d'een is 't geld, voor d'ander is 't de beker,
 Voor my was het altyd een schoone vrouw.
 In stad, op 't land, langs alle kanten, hoeken,
 Plukte ik die roos, maer 't is gedaen,
 Nooit meer ga ik haer op 't theater zoeken,
 'k Scheur er te veel myn klêeren aen.

Negende tooneel.

DE VORIGEN, JANSSENS, in ryke vrouwekleederen.

JANSSENS,

met moeite gaende en over zyn kleed vallende.

Wat domme gedachte van my nu in een meisje te kleeden... ik die 't zoo gemakkelyk had in mynen tamtamboersuniform.

DE MARKIES.

Een jong meisje, zeker de gewaende *filleule* van de baronnes. Indien ze my myne zangster en myne diamanten kon doen vergeten.... waerom niet? 't is misschien eene kans.

JANSSENS.

Elk oogenblik sukkel ik over mynen rok en ik verwerre my in mynen sleep. Ha! zoo het voor dien braven man niet was, die my, sedert een paer uren dat ik hem ken, zoo veel genegenheid betoond heeft, ik zou hem al lang met geheel zynen vrouwenboël naer den weerlicht gejaegd hebben. Maer hy heeft my zoo schoon gesproken, my zoo veel beloften gedaen, my gezegd dat er zyne fortuin en de myne van afhingen,

dat ik my eindelyk in de kleêren heb laten steken.... Sapperloot! wat moet ik er een aerdig kraem uitzien... O! iemand! houden wy ons op ons respect, en nemen wy ons in acht opdat men niets kunne vermoeden omtrent 't bedrog van myn nieuw geslacht, gelyk de andere 't my bevolen heeft.

(Luid, met eene gemaekte vrouwestem.)

Verschooning, mynheer, ik had u niet gezien; ik heb de eer u myne reverentie te maken.

DE MARKIES,

insgelyks groetende.

Mejuffer....

(Ter zyde.)

Een neus *à la grecque*, bruine oogen, een hoog voorhoofd, geheel 't gezicht van de baronnesse.... geen twyfel meer, 't is hare dochter....

JANSSENS,

ter zyde.

Waerom bezieet hy my alzoo, die daer.... zou hy my herkennen?... laet ons af marcheeren.

DE MARKIES.

Gy verwydert u, myne overschoone juffer?

JANSSENS.

Ja, neen, ik weet 't niet... Ik wenschte wel mynheer den baron te zien.

DE MARKIES.

Den broeder uwer meter, niet waer?

JANSSENS.

Ha! dat is.... ja, ja.... de broeder myner meter.... mynheer...

(Ter zyde.)

Kyk, hy kent myne meter, en die baron is haer broeder... dan is myne meter eene baronnesse... Goed... daer begin ik al eene tinte van adeldom te krygen, en 't zou my niet meer verwonderen wanneer er my een vader of eene moeder van de zelfde kleur uit de lucht viel.

(Luid.)

Zyt gy ook van de familie?

DE MARKIES.

Neen, slechts een vriend, de markies van Piefelberge.

JANSSENS,

ter zyde, met eenen gesmoorden lach.

De markies van Piefel.... o jongens!...

DE MARKIES.

't Is reeds dertig jaer dat ik als 't ware deel van 't huis maek.

JANSSENS.

Een antiek meubel, ja...

DE MARKIES.

Wat belieft u?... Mejuffer is maer pas uit 't pensionnaet gekomen?

JANSSENS.

Uit 't pensionnaet...

(ter zyde)

hy wil zeggen uit de kazern.

(Luid.)

Ja mynheer, daer flus; zoo wel dat ik over twee uren nog 't rappel geslaen heb.

DE MARKIES.

Wat zegt gy?...

JANSSENS,

ter zyde.

Ezel die 'k ben...

(Luid.)

Ik zeg dat ik over twee uren nog 't appel van de meisjes gedaen heb. In myn klasse was ik altyd daermede belast.

DE MARKIES.

Ha!... en daer zyt ge nu in de groote wereld gebragt, der hulde van duizend aanbidders ten prooi; want een meisje van uwen stand, schoon en ryk....

JANSSENS,

ter zyde.

Ryk! en dezen morgen kon ik alleenlyk de gebroken potten en pannen van baes Bierbuyck niet betalen... 't Is waer, 'k was dan nog een jongen.

DE MARKIES,

zyne zinsnede eindigende.

Kan niet missen opgezocht te worden.

JANSSENS,

ter zyde.

Hasa, zou de Piefelberge wel lust hebben my op te zoeken.

DE MARKIES.

Maer als men de zee des levens invaert, zyn er klippen te vermyden die een jeugdig hert niet weet liggen.

JANSSENS,

ter zyde.

Wat vertelt hy my daer al?

DE MARKIES.

Duizend gevaren bedreigen u, en als gy niet weet wat liefde is...

JANSSENS.

Verschoon my, verschoon my, ik weet het.

DE MARKIES.

Hoe?...

JANSSENS.

't Is te zeggen, enkelyk van hooren zeggen.... Gy begrypt wel dat 't niet by ondervinding is... maer als men zoo onder malkander is in de kostschool, men praet, men babbelt, men vertrouwt zich geheimetjes en zoo gebeurt het dat men meer weet als men er uit komt dan... lezen en schryven.

DE MARKIES.

Dus dat een man u niet zou afschrikken?

JANSSENS.

In 't geheele niet.

(Ter zyde.)

Ik heb eenen voor slaepkameraed.

DE MARKIES.

Dat gy zyne hulde zoudt aenveerden?

JANSSENS.

Met genoeg...

DE MARKIES.

Dat gy zyne liefde niet zoudt verstooten?

JANSSENS.

Zyne liefde?...

(Ter zyde.)

Hasa! ga ik hem eene klopping moeten geven om hem te toonen dat hy mis op is.....
doch bedwingen wy ons om ons niet te verraden.

DE MARKIES.

Ach! uwe zedigheit verbiedt u ja te zeggen, maer ik raed den inhoud van uw herte.
Naïf schepsel der natuer, laet my voor uwe voeten nederknielen en u zeggen....

JANSSENS,

ter zyde.

Ha! ha! ha! wat drollige toestand.

ROFFFL,

weêr aen 't venster verschynende.

Ho! ho! kupido die de theorie expliqueert aen Venus.

DE MARKIES.

N^r 10. Stemme van Caleb.

'k Bemin u, schoon en edel wezen,
'k Bemin u, u die 'k nauwlyks ken.
Laet me in uw lieflyke oogen lezen
Dat 'k u niet onverschillig ben.

Wil my een enkel hoopje geven,
Och! help my uit de minnepyn,
Voor één zoet woord gaf ik myn leven.

JANSSENS,

ter zyde.

Wat zou hy fel bestolen zyn.

Te samen.

JANSSENS.

'k Ben wis een erfgename,
En daerom is 't dat hy
My mint; was ik een dame
Ach! hoe beklaegde ik my!

DE MARKIES.

Een schatryke erfgename
Voorzeker wordt ze zy.
Zoo ik heur hand bekwame
Wat schoone zaek voor my.

ROFFEL,

ter zyde.

Kom, laet ik hen te same,
En respectteeren wy
Van dezen heer en dame
De teêre minnary.

(Roffel stoot het venster toe en maekt daerdoor eenig gerucht.)

DE MARKIES.

Hein! er is daer iemand aen dat venster... men bespiedt ons... om het even... gy bemint my en op staenden voet ga ik uwe hand afvragen... ik kom terug, myne engelin... ik kom terug...

(Ter zyde.)

Wat ben ik gelukkig... deze zal my niet meer ontsnappen.

(Hy vertrekt driftiglyk.)

Tiende tooneel.

JANSSENS, alleen.

Ha! ha! ha! 't is om zich dood te lachen! hy neemt my waerlyk voor een meisje... en 't is dat hy er doorkapt die sater van Piefelberge... De erkenning, de

liefde verklaring en de handafvraging, alles op 't slaen van den aenval... Als hy alzoo zyne krygsbewegingen verrigt by de opregte vrouwen, dan moet t' een vermaerde overwinnaer zyn.... Maer wie heeft er ons daer afgespied? Hy zal fel in zyne vuist gelachen hebben als hy tamboer Janssens in minnegesprek met eenen ryken heer gezien heeft....

(Door 't venster kykende.)

Ei maer! ik bedrieg my niet... 't is Roffel... hoe mag hy in den tuin geraekt zyn?..

(Teeken doende.)

Roffel! Roffel!...

(Hy gaet zich van de deuren verzekeren.)

Elfde tooneel.

DE VORIGE, ROFFEL aen 't venster verschynende.

ROFFEL.

Die juffer doet my teekenen... zou myn persoon haer ook in de oogen gesprongen hebben? Komaen....

(Hy komt in de kamer.)

JANSSENS.

Stil...

ROFFEL.

Begrepen, myne beminnelyke dame... Cupido is een kommandant die de stilte in zyn gelederen wil.

(Ter zyde.)

God! daer ben ik op liefdejagt by eene baronnes... en al myne tamboers zyn daer niet om een roelement voor my te slaen.

JANSSENS,

naer hem loopende.

Myn beste vriend!...

ROFFEL.

Myne beste vriendin...

(Ter zyde.)

Als zy zoo voort gaet ben ik een verloren man.

JANSSENS.

Welnu, herkent ge my dan niet?

ROFFEL.

Honderd duizend miljoen roffeltrommels! 't is myn leerling.

JANSSENS.

Welja, ik ben het zelf, maer stil, ik mag 't aen niemand zeggen.

ROFFEL.

Wie heeft er u alzo geastikeerd? wat beteekent die uniform van 't regement der rokdraegsters?

JANSSENS.

t' Is eene geheele historie welke ik u verhalen zal.

ROFFEL.

Verhael ze my spoedig, want ik brand van begeerte om u dit raedsel te hooren oplossen.

JANSSENS.

Neen, neen, later... al wat ik u thans kan zeggen is dat ik kans heb ridder, baron, markies, wat weet ik, te worden; dat ik deze vrouwemontering heb moeten aantrekken voor enkele oogverblinding, en dat de meester van den huize, die zich met 't maken myner fortuin belast heeft, wil dat ik voor ieder een meisje zy.

ROFFEL.

Hola! jongen! dat wil *ik* niet. Ge zyt een jongen, een wel geconditioneerde jongen en gy zult het blyven.... Wel voor den bliksem! gy hebt veel te schoone kwaliteiten, aen dat edel geslacht eigen, opdat ik zou toestemmen dat gy het verloochent.

JANSSENS.

Maer als ik zeg dat 't eene enkele oogverblinding is.

ROFFEL.

't Is gelyk, men moet de natuer niet degradeeren, de vrouw is iets, maer de man dat is wat anders.... De eene is een halfwerk en de andere een meesterstuk der creatie.

JANSSENS.

Gy koppige vent die ge zyt!... En myne fortuin, rekest ge dat niet?

ROFFEL.

De fortuin is zeker een ding van belang en 'k beken dat ge nog lang zoudt moeten trommelen eer gy, met uwe soldy van zes oordjes daegs, eene van eenige duizend gulden zoudt maken.

JANSSENS.

Welnu?

ROFFEL.

Welnu, gy hebt misschien gelyk van u in de kleêren te hebben laten steken.

JANSSENS.

Hoe vindt ge my?

ROFFEL.

Ik zie u liever in tamboer.... maer, om u de waerheid te zeggen, in vrouw.... he! he!.... ge zoudt nog al 'nen Sint Antone kunnen verleiden.

JANSSENS.

'k Geloof het wel, ik heb wel den markies verleid.

ROFFEL.

Hoe! waert gy dat?

JANSSENS.

Hebt ge my gezien?

ROFFEL.

Zekerlyk, 'k was daer aen 't venster.... toen de andere....

JANSSENS.

De Piefelberge...

ROFFEL.

Hoe noemt gy die oude kalot?

JANSSENS.

Piefelberge....

ROFFEL.

Ik zou nog liever Lucifer heeten. Piefelberge! is dat nu een naem voor een kristelyk mensch.

JANSSENS.

Hoe vindt gy de grap?

ROFFEL.

Onbetaelbaer. *Apropos*, hebt gy hier niets om de keel te ververschen.

JANSSENS.

Ik zou 't niet durven vragen.

ROFFEL.

Ge vraegt het niet.

JANSSENS.

Maer hoe er dan aengerackt?

ROFFEL.

Weet gy den weg naer den kelder niet? ik zou er eens inspectie gaen maken.

JANSSENS.

Wacht! toen ik hier binnen kwam, heb ik in 't voorbygaen daer, in de eetzael, de tafel zien dekken en er eene mande wyn brengen.

ROFFEL.

Goed.... ik leg hand op den wyn.

JANSSENS.

Maer 't is champagne...

ROFFEL.

't Is goed genoeg voor ons die niet veel gewoon zyn.

JANSSENS.

Kent gy champagne?

ROFFEL.

Persoonlyk neen, aengezien ik nooit met hem in aenraking geweest ben, maer ik heb veel van hem hooren spreken en 'k zou niet kwaed zyn er kennis mede te maken.

JANSSENS.

Welnu, ik ga de mande halen.

ROFFEL.

Een subliem gedacht.

JANSSENS.

Kyk aen de deur of er niemand komt.

(Hy gaet in de eetzael.)

ROFFEL.

Ik plaets my op verloren schildwacht.... Dat is een snaek dat die de knepen kent.... 't zou my niet verwonderen indien hy vroeg of laet minister werd.

JANSSENS.

Daer is de mande.... zy is verduiveld zwaer.

ROFFEL.

Een klaerblykelyk bewys dat er veel voorraad in is.

(De mande nemende.)

Ho! ho! wy zullen nooit met dien vyand gedaen krygen onder ons twee.

JANSSENS.

Indien de kameraden daer nu waren om ons te helpen, he?

(Hy rangschikt de flesschen op de tafel.)

ROFFEL.

De kameraden?... wel ze zyn daer als ge wilt.... ze zyn hier regt over by baes Bierbuyck.

JANSSENS.

Kyk, zyn ze 't gelag gaen betalen?

ROFFEL.

Neen, ze zyn 't gaen verdubbelen.

JANSSENS.

Wacht, ik ga ze roepen....

ROFFEL.

Neen toch, ze zouden niet komen... Pompoen vooral die geene vrouwen gerieken kan. Ik zal hun teeken doen.

(Hy doet teeken aen 't venster.)

Zy hebben my al in 't spur.

JANSSENS,

op een stoel klimmende.

Laet my zien... Ja... Pompoen kruipt door de haeg... ha! ha! ha! zyne pruik blyft aen de doornen haperen... De anderen volgen hem, ze komen gelooopen.... goed....

(Half luid.)

Langs hier.... langs hier, vrienden!

Twaelde tooneel.

DE VORIGEN, POMPOEN, SOLDATEN.

POMPOEN,

zyn kop binnen stekende.

Is 't hier dat de roep is?

ROFFEL.

Ja 't... komt binnen, komt binnen.

POMPOEN.

Ik vraeg niets beters.... goeden dag, hoe gaet het?

JANSSENS.

Best en gy?

POMPOEN.

De duivel verworpe my! 't is tamboer Janssens.

ALLEN.

Tamboer Janssens! ha! ha! ha!

JANSSENS.

Stil!... 't is hier de consigne.

POMPOEN.

Begrepen, en gy hebt uverkleed om den plaetskommandant te foppen... andermael begrepen... madame, wat hebt gy ten beste?

JANSSENS,

hem de tafel aenwyzende.

Daer, zie.

POMPOEN.

Goed zoo, jongen!... wy gaen die kerels leeren exerceren. De manschappen in twee gelederen, peloton voorwaerts, guides rechts, marsch! een, twee, een, twee....

(Achterwaerts gaende struikelt hy over de mande.)

Goed! daer lig ik er nu in, gelyk onze kapitein die laetst de rekruten leerden en al deinzende tot over den kop in eenen gracht tuimelde.

JANSSENS.

Kom, wy hebben geen tyd te verliezen... Wy moeten drinken.

ROFFEL.

Ik heb 't liever dan dorst te lyden.

POMPOEN.

En ik dan!

Koor en roepleten
Uit *La Lateme Magique* van K. Miry.

KOOR.

Klinken,
 Drinken
 Een volle teug
 Is 't zoetst genot van 't leven.
 Dwazen
 Razen
 Op 't peerlend sap
 Ons door de druif gegeven;
 Maer wy
 Zien bly
 Zyn hooge ty,
 Als 't nat
 Uit vat
 Of flesschen spat.

Eerste koeplet.

JANSSENS.

O wyn, gy zorgenhater,
 Gy die nooit op morgen denkt,
 Gy zyt een tooverwater
 Dat ons 't heil des levens schenkt.
 Welaen, o broederschare,
 Met dubblen moed geteugd,
 Opdat het vocht ons bare
 Vermogen, min en vreugd.

Tweede roeplet.

ROFFEL^(*).

De wyn doet alles pryzen,
 Alles roozekeurig zien,
 Hy maekt van dwazen wyzen
 En van bloodaerds dappre liên.
 Door wyn, o wenschbekrooning!
 Betaelt ons grootheid tol,
 En 'k denke my een koning
 Heb ik vol
 Buik en bol.

HERNEMING VAN DEN KOOR.

Klinken, enz.

DE BARON,

tusschen de schermen.

Dat men ze met geweld wegjage, zeg ik.

JANSSENS.

O 't is de baes!....

ALLEN.

De baes!... redde zich wie kan!...

(De soldaten vluchten in wanorde langs het venster.)

POMPOEN.

God! de doortogt is belemmerd...

JANSSENS.

Daer, daer in de kamer.

(Pompoen vlucht in de kamer regts van den aenschouwer.)

ROFFEL.

Ik zal van de okkasie van de andere profiteeren.

(Hy vlugt in de kamer links. Janssens plaetst zich voor de tafel en tracht de flesschen en glazen met den rok van zyn kleed te verbergen.)

(*) By gebrek aen eene voldoende stemme, laet Roffel zyn koeplet door Pompoen of door een ander soldaet zingen.

Dertiende tooneel.

DE VORIGEN, uitgezonderd DE SOLDATEN, DE BARON.

DE BARON.

't Is niet meer uithoudelyk... Die verwenschte soldaten maken daer weêral een lawyt by dien baes Bierbuyck... zy zingen om hoorendul te worden, en 't ergste van al, 't is net als of het in huis was. De baronnes is om ervan te sterven, gelukkiglyk dat ik juist in tyds gekomen ben om haer te bedaren. Ik heb haer eene historie wysgemaekt van hare dochter, zoo wel dat ik het ben die ze heb grootgekweekt... een zeer vernuiftig uitdenksel om my by haer belangryk te maken... Ha, zyt gy daer, mynheer... onvoorzigtige, ik wil zeggen mejuffer.

JANSSENS.

Gy houdt er dan nog altyd aen dat ik eene juffer zy?

DE BARON.

Meer dan ooit, ik heb er myne redenen toe. Sakkerloot! mejuffer, weet gy wel dat gy niet slecht zyt voor een meisje van contrebande. Een knappe tailje, een paer roozen wangen, en oogen die glinsteren....

JANSSENS,

ter zyde.

't Effekt van den champagne.

DE BARON.

Nader, dat ik zie of er u niets ontbreekt....

JANSSENS.

O! daer ontbreekt my niets.... volstrekt niets.... integendeel.

DE BARON.

Nader toch....

JANSSENS,

ter zyde.

O myn hemel!..

DE BARON.

Welnu, ge blyft daer staen gelyk een standbeeld, kunt ge dan niet gaen?

JANSSENS.

Niet al tegemakkelyk.... myne rokken hinderen my.

DE BARON,

hem by de hand nemende.

Toe dan...

(De tafel ziende.)

Wat is dat?

JANSSENS,

verlegen.

Dat?..

(Ter zyde.)

Wat ga ik hem zeggen...

DE BARON.

Ik vraeg u wat dit is?..

JANSSENS.

't Is.... 't zyn flesschen champagne.

DE BARON.

Ik zie wel dat 't geene karaffen water zyn. Hoe is die wyn hier gekomen?

JANSSENS.

'k Weet niet, 'k heb er hem gevonden.

DE BARON.

En gy hebt er van gedronken?

JANSSENS.

O! zeer weinig.... enkelyk om eens te proeven.

DE BARON.

Maer er staen verscheidene glazen.

JANSSENS.

'Kan wel gebeuren...

DE BARON.

Gy hebt dan gezelschap gehad? Wie is er hier geweest?... met wie hebt gy hier gedronken? Spreek, ik wil het weten... ik wil....

JANSSENS.

Ha! zie, als ge my gaet toesnauwen, als ge gaet lawyt maken, dan zend ik u naer den weerlicht met geheel uw komediespel en de duivel mag den rok dragen. Sakkerloot!... ik reclameerde broek... waer is de broek?... geef my de broek.... *vive* de broek! en *à bas* de rok!... ik wil man zyn en anders niet dan man.... Geef my mynen uniform en ik trek eruit weêr naer de kazern. Wel sapper.... sapper.... sapper... mille nom de bleu!!..

(Hy wandelt op en neêr 't tooneel als met de handen in de zakken.)

DE BARON.

Bedaer u, och hemel! bedaer u.... Welnu, daer, ge moet my niets zeggen, ik wil niets weten, t' is wel, al wel wat gy gedaen hebt, maer om de liefde God 's! verraed my niet.... Gy zyt een brave jongen.... kom, dat ik u omhelze...

JANSSENS.

Indien ik zoo goed niet was, he!...

DE BARON.

O ge zyt goed, ge zyt goed gelyk wittebrood.

(Hy omhelst hem.)

Ach! ongelukkige! gy riekt naer den champagne gelyk een dronkaerd.

JANSSENS.

Van goeden huize, 't is wel mogelyk.

DE BARON,

Maer wat zal uwe meter zeggen? een meisje dat naer den drank riekt.

JANSSENS.

Ik zal zoo even eene pyp gaen rooken... dat zal er meê weg gaen.

DE BARON.

Eene pyp... tabak... God! dat ware nog slechter.

JANSSENS.

Ha! zie, naer wat wilt gy dan dat ik rieke?

DE BARON.

Naer alles, uitgenomen naer champagne en naer tabak. Kom in myn kabinet... eenige reukwerken... *eau de cologne*, en van daer by de baronnes... maer pas op... houd u daer wel zedig, wel stil en vergeet niet haer te zeggen dat ik het ben die voor u gezorgd heb, dat gy de beste leermeesters gehad hebt...

JANSSENS,

ter zyde.

Indien Roffel dat hoorde, wat zou hy fier zyn.

DE BARON.

In 't kort dat uwe educatie volmaekt is.

JANSSENS.

O wat dat betreft, daer roem ik op.

DE BARON.

En wanneer gy dit alles doet, zal zy u by haer op 't kasteel houden, en na hare dood zult gy de helft harer fortuin hebben.

JANSSENS.

Is zy al zeer oud?

DE BARON.

Och! neen ze, van mynen ouderdom, vyftig jaer....

JANSSENS,

diep zuchtende.

Ach!!

DE BARON.

Waerom zucht gy?

JANSSENS.

Om dat 'k voorzie dat 'k nog zoo lang met 'nen rok zal moeten loopen.

DE BARON.

Ik durf het niet hopen... de arme vrouw is ziekelyk, ze verlaet 't bedde niet meer, en zal 't niet lange trekken.

JANSSENS.

Als 't zoo is, kom...

DE BARON.

Geef my de hand, Mejuffer.

JANSSENS.

Met genoeg, Mynheer.

(Zy vertrekken te samen.)

Veertiende tooneel.

POMPOEN, ROFFEL. Zy komen alle twee tegelyk op de teenen uit de kamer en gaen zien aen de deur achter den baron en Janssens.

ROFFEL.

Verdwenen...

POMPOEN.

Gelyk eene schaduw.

ROFFEL.

Pompoen!...

POMPOEN.

Roffel!...

ROFFEL.

Hebt de nog den smaek van dien fameusen klaren in de keel?

POMPOEN.

Of ik hem heb... ik likkehaerd er nog van.

ROFFEL.

Ik doe een voorstel...

POMPOEN.

Uit u.

ROFFEL.

Wy moeten onzen smaek vernieuwen.

POMPOEN.

Om hem niet kwytte geraken.... Aengenomen.

ROFFEL.

Daer is er nog genoeg voor ons eigen gebruik.

POMPOEN.

Maer zoo de baes terug komt.

ROFFEL.

Hy zal nog niet terug komen.

POMPOEN.

En als hy ons hier vindt...

ROFFEL.

Ik zal hem bang maken, gelyk Janssens gedaen heeft, gy hebt het gehoord... Ik zal hem zeggen dat 't myn tamboer is, en hy zal zwygen gelyk een wyf die 'en ooreveeg van heuren man gekregen heeft.

POMPOEN.

Veertien dagen in de tuchtzael, jongen.

ROFFEL.

Bah! om eens champagne te drinken zynen buik vol.

(Hem eene flesch en een glas gevende.)

Daer, daer is uw ration.

POMPOEN.

'k Dank u.

ROFFEL.

En hier is 't myne... laet ons nu gaen zitten gelyk twee oude proviandmeesters die geheel hun leven gestolen hebben.

(Zy gaen zitten elk aen eene tafel.)

POMPOEN.

Op uwe gezondheid, Roffel!...

ROFFEL.

Op de uwe, Pompoen!

POMPOEN.

Zeg eens, vindt ge niet dat 't hier beter is dan in de wachtzael?

ROFFEL,

zich in den armstoel uitstreckende.

Myne zitting is ten minste gemakkelyker dan de brids...

POMPOEN,

met 't glas in de hand.

En deze scherpschutter, wat zegt de daervan?

ROFFEL.

't Is een kommandant onder wiens bevel men gerne zynen dienst doet.

POMPOEN.

En die ons altyd gereed onder de wapens vindt.

N^r 12. Aria.

't Geweer moet men hem presenteeren.

ROFFEL.

Den trommel moet men voor hem slaen.

POMPOEN.

Met hem heb 'k geerne t'exerceeren.

ROFFEL.

Ja zyn kommando staet my aen.

POMPOEN.

Leg aen, vuer, paf! en weêr geladen.

ROFFEL.

Het gaet van zelfs. Met dezen wyn
Deed men in d'oorlog wonderdaden.

POMPOEN.

De dooden zouden dronken zyn.

TE SAMEN.

Nat dat 'k min,

(bis)

Gy weet 't leven

Heil te geven.

Nat dat 'k min,

Gy voert ons ten hemel in.

(Zy vallen op hunnen stoel in slaep, met 't glas in de hand.)

Vyftiende tooneel.

DE VORIGEN slapende, DE BARON.

DE BARON.

Alles gaet naer wensch. De baronnes is verrukt over de kleine en welhaest zal de notaris...

(De soldaten ontwarende.)

Wat is dat? wat doen die twee soldaten daer?

POMPOEN,

droomende.

Schenk in, schenk in, kameraed.

ROFFEL,

even.

Hy is lekker de champagne van den baron.

DE BARON.

Wat! Die schurken drinken mynen wyn uit? Ha! nu begryp ik het, 't is met hen dat de tamboer hier zal gedronken hebben. - Kazern heeren! wie heeft er u oorlof gegeven?... hoe, ze slapen!...

(Pompoen schuddende.)

Komaen, komaen, op!...

(Hy gaet naer Roffel en schudt hem insgelyks wakker.)

Op, dronkaerds!...

POMPOEN,

opstaende en tot Roffel gaende met 't glas in de hand om te klinken.

Ha! ik was geheel weg... op uwe gezondheid Roffel! laet ons tikken!

ROFFEL,

zelfde spel.

Op uwe gezondheid, Pompoen!

DE BARON,

die zich tusschen beide bevindt en 't glas tegen 't gezigt krygt.

Wel! voor den weerlicht! dat gaet te verre.

ROFFEL,

den baron herkennende.

Ho! de baron!...

POMPOEN.

De baes van den huize.

DE BARON.

Wat doet gy hier, schelmen?

ROFFEL.

Geene bylappen, als 't u belieft; ik heet eenvoudiglyk Roffel... en daer is myn vriend Pompoen, dien ik de eer heb u voortestellen.

POMPOEN,

een houding zoekende te nemen.

Grenadier by 't keurregement van prins Karel om u te dienen.

DE BARON.

Het scheelt my weinig wat gy zyt... ik vraeg u wat gy hier doet?

ROFFEL.

Tegenwoordiglyk niets meer, aengezien de flesschen ledig zyn.

POMPOEN.

Daerom gaen wy u de permissie vragen om af te marcheeren.

DE BARON.

Maekt dan dat ge maer spoedig weg zyt.

ROFFEL.

En tamboer Janssens?

DE BARON.

Tamboer Janssens!

ROFFEL.

Ja, myn leerling dien gy in eenen vrouwen uniform gesteken hebt.

DE BARON.

Ik weet niet wat gy zeggen wilt, gy zyt dronken....

ROFFEL.

Ha! gy grappenmaker die ge zyt... Ge weet wel wat ge dryft, he?

DE BARON,

woedend.

Vertrekt, vertrekt, zeg ik u...

ROFFEL.

Zoetjens! zoetjens!...

POMPOEN.

Als ge tamboer Janssens ziet, zeg dat wy by Bierbuyck zyn...

(Zy vertrekken al neuriënde: klinken, drinken...)

Zestiende tooneel.

DE BARON,

alleen.

Heeft men nog ooit zulke twee stoutcrikken gezien. Hoe zyn zy hier binnen geraekt zonder dat ik 't gewaer geworden ben?... O! dat zal een trek zyn van dien duivelschen tamboer.... Gelukkiglyk dat binnen een uer 't testament geteekend wordt, anders zou ik nog vreezen al myne plannen in duigen te zien vallen.

Zeventiende tooneel.

DE VORIGE, DE MARKIES.

DE MARKIES.

Ha! baron, verrukt van u eindelyk te vinden. Ik heb uwe zuster's *filleule* gezien,

(zacht)

hare dochter, en ik moet het u zeggen, ik heb haer zoo bevallig, zoo bekoorlyk, zoo verstandig gevonden dat ik er gek van geworden ben.

DE BARON.

Is 't waer?

DE MARKIES.

Zoo wáer als ik 't u zeg... ik ben er verliefd op...

DE BARON.

Gy verliefd op....

(Ter zyde.)

Hasa, dat is nu nog iets waeraen ik my niet verwachtte.

DE MARKIES.

Tot zotwordens verliefd, zeg ik... en ik vraeg u hare hand.

DE BARON.

Hare hand!... ha! ha! ha!

DE MARKIES.

Waerom niet? in ruiling van de dot welke de baronnes haer zal geven, want zy zal haer een dot geven, geef ik haer mynen naem, zy die geenen heeft... zy wordt markiezin van Piefelberge. Ik beloof de baronnes eeuwig 't geheim van hare dochter's geboorte te bewaren, ik aenvaerd deze als hare *filleule* en uwe zuster geraekt er aldus op eene eerlyke wyze af. My dunkt dat het eene schoone *affaire* voor ons dryen is... voor ons vieren, want gy zult de slechtste oir van 't sterfhuis niet zyn.

Achttiende tooneel.

DE VORIGEN, EEN KNECHT, vervolgens JANSSENS in manskleederen.

EEN KNECHT,

aenmeldende.

Mynheer de graef de Beaumont.

ALLE TWEE.

De graef de Beaumont!!

JANSSENS.

Of als gy het verkiest, tamboer Janssens.

ALLE TWEE.

Tamboer Janssens!

JANSSENS.

Die de titels en den naem erft van zynen vader.

DE BARON.

Hoe, mynheer, gy hebt dan alles aen de baronnes gezegd...

JANSSENS.

In tegendeel, 't is zy die my alles gezegd heeft, 't is waer ik heb haer een beetje geholpen.

DE BARON.

Ach! ongelukkige die ge zyt....

JANSSENS.

Ei! maer ik ben zoodanig ongelukkig niet.

DE MARKIES,

ter zyde.

't Is wonderlyk hoe hy aen de *filleule*, myne passie gelykt.

JANSSENS.

Luistert, 't is eene geheele historie. Nauwelyks hy de baronnes gekomen zynde, begon ze my met liefkozingen te overladen. Allengskens werd het gesprek gemeenzaem, en daer 't vooruitzigt van nog lang met rokken te moeten loopen my wanhopig maekte, trachtte ik haer langzamerhand een afkeer van de meisjes te doen krygen.... ik zei dat ze ligtzinnig waren, nieuwsgierig, veranderlyk, snapziek, dat men ze geheele dagen moest achterna zitten, en dat ze u dan nog wisten te bedriegen... in 't kort, ik bragt duizende redenen in die tegen de meisjes pleten, terwyl ik de jongens zoodanig wist aen te pryzen dat ze op 't einde uitriep: Ach! wat jammer dat gy geen jongen zyt!.... Dit woord had 't effekt van eenen kanonbal op my.... ik sprong op.... liep als een dolzinnige rond de kamer al schreeuwende: maer ik ben een.... ik ben een jongen.... 't is die oude pruik van baron die my in een meisje gekleed heeft om u te foppen.

DE BARON.

Mynheer!...

JANSSENS.

Dat ontvloog my.

DE MARKIES.

Maer alsdan de *filleule*,... het meisje welke ik eene liefdeverklaring gedaen heb....

JANSSENS.

Was ik.... ha! ha! ha! gy antieke verleider.... ik zie u nog voor my op de kniën zitten....

DE MARKIES.

't Is om razend te worden.....

DE BARON.

Maer dit alles verklaert my niet hoe het komt dat gy u den titel en den naem van graef de Beaumont toekent.

JANSSENS.

Ha! dat is 't tweede kapittel der historie en dat wordt nu ernstig. De baronnes, verrukt over myne gedaenteverwisseling, had my by haer ledekant doen zitten, en terwyl ik haer de wisselvalligheden van myn leven vertelde: hoe ik by den boer Janssens was groot gekweekt geweest, hoe ik, moê van daer als eene niettige plant op te groeijen, het huis waer ik noch vaderlyke zorg noch moederlyke teederheid had gevonden, ontvlugt was, en hoe ik my eindelyk als tamboer by 't keurregement had geëngageerd, bemerkte ik dat er een inwendige stryd by haer plaets had: 'myn kind, zegde zy my, krampachtig my de hand drukkende, vergeef my alles wat ik u heb doen lyden.... een verkeerd gevoel, een overdreven afkeer voor een man hebben uw ongeluk gemaekt... myn einde voelende naderen en beschaemd over myn vorig gedrag, heb ik myne onregtvaerdigheid jegens u willen herstellen en, kost wat kost, heb ik u doen opzoeken om u als myn doopkind met myne weldaden te overladen. Maer thans

zegt my myn hart dat dit niet genoeg is.... ik moet u eenen zoeteren titel geven.... u... myn kind!.... myn zoon noemen....’

ALLE TWEE.

Zy heeft bekend.

JANSSENS.

O! dat oogenblik was plegtig. Ziet gy daer die eerbiedwaardige vrouw, op het ziekebed, hare trotschheid en hoogmoed afzweren, om my, armen soldaet aen de borst te knellen en haren zoon te noemen... O dat heeft my getroffen dat ik ervan geweend heb als een kind... dat ik er nog van ween, zie; 't is dom, niet waer?... maer 't is boven uwen moed, als ge zoo op eens eene moeder krygt... ‘Neem, zeide zy, neem dit sleuteltje en open die kas... Gy zult er een koffertje vinden in staen. In dat koffertje ligt er eene akte, lees die...’ Ik nam de akte, maer ik kost ze niet lezen... ezel! 'k had het nooit geleerd. - Zy las ze voor my... en 't was hare huwelyksakte met den graef de Beaumont, gedagteekend den 17 September 1745, dry maenden vóór myne geboorte.

DE BARON.

Hare huwelyksakte!

JANSSENS.

Welke myn vader haer geteekend had en welke zy nooit openbaer had willen maken. En zie daer hoe ik graef de Beaumont ben, wettelyke zoon van de baronnes, neef van den baron van Ravenstyn, gewezen tamboer Janssens en afgevraegde bruid van den markies van Piefelberge.

DE BARON.

Hoe noodlottig!...

JANSSENS.

Markies, gy hebt myne hand gevraegd; daer is zy.... als vriend.

DE MARKIES.

Ik aenvaerd ze.

(Ter zyde.)

Die jongeling heeft eenen leidsman noodig... ik zal er myn voordeel van maken.

JANSSENS.

Mynheer de baron, 'k begryp dat een neef zoo als ik u weinig tot eere kan strekken... Ik hoop nogthans my een dag waerdig te maken van den naem dien ik draeg en van de betrekkingen die ik heden aenkoop. Morgen vertrek ik naer een kollegie, maer daer 'k niet wille dat men zegge dat ik geene oude kameraden meer ken omdat ik ryk geworden ben, sta my toe dat ik hun nog eenen laetsten vaerwel zeg.

DE BARON.

Gy zyt de meester, gy hebt slechts te bevelen.

JANSSENS.

In dat geval...

(Hy belt, twee knechten verschynen.)

Brengt op staenden voet al de soldaten hier die zich by baes Bierbuyck bevinden.

VINCENT,

den baron beziende die hem teeken doet van te gehoorzamen.

Maer ik weet niet of ik moet?

JANSSENS.

Regts uit de flank, gezwinde pas, voorwaerts, marsch!

(De knechten vertrekken.)

Had ik hier myn trommel het zou zoo lang niet duren. - Ik heb u vergeten te zeggen, mynheer de baron, dat mevrouw de gravin, myne moeder, zich van daeg veel te gelukkig bevindt om haer testament te maken en dat zy u gevolgentlyk verzoekt den notaris tot nader bevel hêen te zenden.

DE BARON,

regts heengaende.

Dat de duivel haer hale en u daerby.

DE MARKIES,

hem volgende.

En myne zangster op den hoop toe.

JANSSENS.

Ha! ha! ha! wat gramschap!...

Negentiende en laetste tooneel.

JANSSENS, ROFFEL, POMPOEN, SOLDATEN, KNECHTEN, vervolgens BIERBUYCK.

ROFFEL,

tegen de knechten.

Is het wel zeker hier dat wy zyn moeten.... 't Is maer dat uw baes ons daer zoo even...

(Teekende doende van op straet gesmeten te worden.)

Fuet!!...

JANSSENS.

Komt, binnen, vrienden, komt binnen, daer is verandering.

POMPOEN.

Kyk! gy zyt geen meisje meer?

JANSSENS.

Neen, en 'k ben er wel tevrede over.

ROFFEL.

En ik dan, zy hadden myn leerling's physiek bedorven dat 'en schande was.

JANSSENS.

Vrienden, 't is misschien de laetste mael dat wy malkanderen zien. Deze schoone klêeren doen u reeds vermoeden dat er my iets buitengewoons is overgekomen. Ik ben zoon van een graef, kind van eene baronnes, en morgen vertrek ik...

ALLEN.

Is het mogelyk!

ROFFEL.

Gy vertrekt!...

JANSSENS.

Ja, myn beste Roffel, naer de school om er eene opvoeding te krygen...

ROFFEL,

ter zyde.

Is hy dan niet tevrede met de gene die ik hem gegeven heb?... hy is wel difficiel, die gast.

JANSSENS.

Maer ik heb u niet willen verlaten, vrienden, zonder u allen nog eens de hand te drukken en u vaerwel te zeggen...

(Hy drukt de hand van al de soldaten.)

BIERBUYCK.

Indien mynheer de graef, alvorens te vertrekken my de schade van myn gebroken goed wilde instaan; ik heb hier een bekentenisbriefje welk hy my gelaten heeft.

JANSSENS.

De zakdoek myner moeder, myne dierbare gedenkenisse, waervan ik my in myne baldadigheid heb kunnen ontmaken... geef, geef...

BIERBUYCK.

't Is vyf gulden en vyf stuivers.

JANSSENS,

hem eene beurs gevende.

Daer, daer... de overschot is voor 't nieuwe gelag. En nu, kameraden, nog eens en voor de laetste mael de ronde der tamboers.

KOOR.

N^r. Muziek als hooger.

Rataplan, plan, plan, plan, plan, plan,

Rataplan, plan, plan, plan, plan, plan, enz.

JANSSENS,

alleen.

Wat doet er meest het herte
Van Vlaendren's zonen slaen?

ALLEN.

Rataplan,
Rataplan.

JANSSENS.

Wat houdt er best gerugsteund
't Gebouw van 't volksbestaen?

ALLEN.

Rataplan,
Rataplan.

JANSSENS.

Is 't niet die schoone tale,
Door 't dapper voorgeslacht
Met have en bloed en ziele
Ontrukt aen d'overmagt?

ALLEN.

Rataplan, enz.

JANSSENS,

tot 't publiek.

Mynheeren, toont op heden
Voor haer den zelfden gloed,
Toont dat g'haer nog beschermt
Met have, ziel en bloed.
Rataplan, kon 't ons gelukken
U een stond (*bis*) vermaek te doen,
Klapt uw handen maer in stukken,
Klapt voor Janssens, Roffel en Pompoen.

KOOR.

Rataplan, kon 't ons gelukken, enz.

17 Juny 1854.